

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Pärimine>Pärimise piirangud – erieeskirjad  
Pärimise piirangud – erieeskirjad

Slovakkia

**1 Kas selle riigi õigusega, kus asub teatud liiki kinnisvara, äriühing või muu erilist liiki vara, on ette nähtud erisätted, millega seatakse majanduslikel, perekondlikel või ühiskondlikel kaalutlustel piirangud sellise vara pärimisele või mis mõjutavad sellise vara pärimist?**

Jah, on olemas erilist liiki vara, mille suhtes kohaldatakse erikorda kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruse (EL) nr 650/2012 (mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist) artikliga 30. Slovakkia on nendest varaliikidest ja teavitamise ajal kehtinud õigusaktidest komisjoni teavitanud. Sellel teabelehel antakse ülevaade praegu kehtivatest õigusnormidest.

Erikorda reguleerivad sätted on liigendatud vastavalt päritava vara liigile.

**A – põllumajandus- ja metsamaa**

**Seaduse nr 180/1995 (milles käsitletakse maa omandiõiguse kindlaksmääramise teatavaid meetmeid, muudetud redaktsioonis) § 23**

(1) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei või kaasomandi lõpetamist käsitleva õigusakti või kohtulahendiga või kohtu poolt pärimisasjas tehtud lahendiga tekkida § 21 lõikes 1 nimetatud olemasoleva maa jagamisel põllumajandusmaa tükk, mis on väiksem kui 2000 m<sup>2</sup>, või metsamaa tükk, mis on väiksem kui 5000 m<sup>2</sup>.

(2) Kui pärijad ei saavuta § 21 lõikes 1 nimetatud maa pärimise vaidluse lahendamisel kokkulepet vastavalt lõikes 1 sätestatud tingimustele või kui nende tingimuste kohaldamise tagajärjel ei saa kohus kindlaks määrata iga pärija pärandvaraosa, teeb kohus otsuse, et maa pärib pärija, kellel on selle majandamiseks parimad võimalused. Kohus määrab ka nimetatud pärijale kohustuse saavutada teiste pärijatega kokkulepe.

(4) Pärijad peavad koostama lõikes 3 osutatud avalduse kirjalikult ja seda ei saa tagasi võtta.

(6) Lõigete 2 ja 3 kohaselt lahendatud pärimisvaidlusest tulenevate pärijate nõuete esitamise aegumistähtaeg on 10 aastat. Nende nõuete tagamiseks seatakse võlgniku omandiõiguse registreerimisel nimetatud kinnisasja suhtes võlausaldaja kasuks pant; siinjuures ei kohaldata kõrgema nõudeõiguse järguga pandiõiguse seadusjärgset eelisjärjekorda. Võlausaldajal on pandiõigusega kooramatud maa suhtes eesõigus.

(7) Kui kohus on teinud kaasomandi lõpetamise otsuse, kohaldatakse kaasomanike kokkuleppe suhtes ka lõigetes 2–5 sätestatud tingimusi.

**B – maaühisused**

**Seaduse nr 97/2013 (milles käsitletakse maaühisusi, muudetud redaktsioonis) § 8**

(1) Käesoleva seaduse kohaldamisel käsitatakse ühise kinnisvarana üksikut kinnisasja, mis koosneb mitmest eraldiseisvast maatükist. Ühine kinnisvara on jagamatu, välja arvatud lõikes 2 sätestatud juhtudel (märkus: nimetatud lõige ei hõlma pärandit, seega erandit siin ei kohaldata). Ühise kinnisvara ühisomandit ei saa lõpetada ega ümber jagada tsiviilseadustiku kaasomandi lõpetamise ja ümberjagamise üldiste sätete alusel.

**C – korteri üürimine ja elamuühistu liikme osaku üleminek**

**Seaduse nr 40/1964 (tsiviilseadustik, *Občiansky zákonník*) §-d 706–707**

Üürimisõigus ei kuulu pärimisele ning seega väljastab notar taotluse korral vaid kinnituse asjaomaste soodustatud isikute kohta tsiviilseadustiku § 706 tähenduses. Liikmeosak on seevastu vara ja kuulub seega vastavalt soodustatud isikute pärimisõigusele pärimisele.

**Tsiviilseadustiku § 706**

(1) Kui üürnik sureb ja korter ei ole abikaasaga kaasvalduses, saavad üürnikeks (kaasüürnikeks) surnud isiku lapsed, lapselapsed, vanemad, õed-vennad, väimees ja minia, kes jagasid surnud isiku surmapäeval temaga ühist majapidamist ja kellel endal ei ole oma korterit. Isikutest, kes hoolitsesid surnud üürniku ühise majapidamise eest või olid surnud üürniku ülalpidamisel, saavad samuti üürnikud (kaasüürnikud), tingimusel et nad jagasid surnud isikuga ühist majapidamist vähemalt kolm aastat enne tema surma ja neil endal ei ole oma korterit.

(2) [...]

(3) Kui elamuühistusse kuuluva korteri üürnik sureb ja korter ei ole abikaasaga kaasvalduses, läheb üürniku surma korral tema liikmesus ühistus ja korteri üürimise õigus üle sellele pärijale, kes pärib liikmeosaku.

**Tsiviilseadustiku § 707**

(1) Kui üks abikaasadest, kes on korteri kaasüürnik, sureb, saab üleelanud abikaasast ainuüürnik.

(2) Kui tegu on ühistu korteriga, lõpeb ühe abikaasa surmaga abikaasade kaasüürniku staatus. Kui ühistu korteri kasutamise õigus omandati abielu ajal, jääb üleelanud abikaasa edasi ühistu liikmeks ja on liikmeosaku omanik; kohus võtab seda pärimismenetluses arvesse. Kui sureb abikaasa, kes oli omandanud ühistu korteri kasutamise õiguse enne abiellumist, läheb abikaasa surmaga tema liikmesus ühistus ja korteri üürimise õigus üle liikmeosaku pärinud pärijale.

Kui üürivaldusi on mitu, võib surnud isiku liikmesus minna üle mitmele pärijale.

(3) Kui üks kaasüürnikest sureb, läheb tema kasutusõigus üle teistele kaasüürnikele.

**D – osalus osaühingus**

**Seaduse nr 513/1991 (muudetud redaktsioonis) §-d 116–117 – kui isik suri pärast 1. jaanuari 1992**

Äriseadustiku (*Obchodný zákonník*) § 116

(1) [...]

(2) Osalus on päritav. Kui tegemist ei ole ainuosanikuga äriühinguga, võib asutamislepingus välistada osaluse pärimise. Pärija, kes ei ole ainuosanik, võib taotleda oma osaluse tühistamist, kui osanikuks olemise nõudmine pärijalt ei oleks õiglane; [...].

Äriseadustiku § 117

(1) Osaluse jagamine on võimalik ainult selle loovutamisel või võõrandamisel osaniku pärijale või õigusjärglasele. Osaluse jagamiseks on nõutav üldkoosoleku heakskiit.

(2) Asutamislepingus võib osaluse jagamise välistada.

(3) Osaluse jagamise korral peab säilima § 109 lõikes 1 sätestatud osakapitali suurus (osaniku sissemakse summa peab olema vähemalt 750 eurot).

**E – surnud isiku töötasu**

**Seaduse nr 311/2001 (tööseadustik (*Zákonník práce*)) muudetud redaktsioonis) § 35**

Kui erioigusaktides ei ole sätestatud teisiti, ei lõpe töötaja rahalised õigused tema surmaga. Töötaja töötasu õigus läheb kuni neljakordse keskmise kuusissetuleku ulatuses üle otse töötaja abikaasale, lastele ja vanematele, kui nad elasid töötaja surma ajal temaga ühes leibkonnas. **Kui niisuguseid isikuid ei ole, muutub õigus töötasule päritavaks.**

#### **F – pension**

##### **(1) Seaduse nr 650/2004 (milles käsitletakse täiendavaid pensioniskeeme, muudetud redaktsioonis) § 21**

Ajutist täiendavat vanaduspensionit või ajutist täiendavat teenistuspensionit saava pensioniskeemis osaleja isiklikule kontole kogutud summa **on päritav, kui ajutist täiendavat vanaduspensionit või ajutist täiendavat teenistuspensionit saanud surnud osaleja ei nimetanud oma pensionilepingus soodustatud isikuna teist füüsilist või juriidilist isikut, kellele tuleks maksta pensionikontole kogutud summa.**

##### **(2) Seaduse nr 43/2004 (milles käsitletakse vanaduspensioniskeeme, muudetud redaktsioonis) §-d 40–40a**

#### **§ 40**

(1) Vanaduspensioniskeemi sissemaksete tegija surma korral on sissemaksete tegija pensionilepingus nimetatud soodustatud isikul õigus väljamaksele summas, mis vastab surnud isiku isikliku pensionikonto väärtusele päeval, mil pensionifondide valitseja sai teada sissemaksete tegija surmast; sellest arvatakse maha kohustuslikud sissemaksed, mida nõudis sotsiaalkindlustusamet (*Sociálna poisťovňa*) ja mis kanti surnud isiku nimel alusetult üle, samuti mõistlikud kulud, mida pensionifondide valitseja kandis seoses selle summa väljamaksmisega sularahas või ülekandmisega euroalavälisesse riiki, ning sellele lisatakse kohustuslikud sissemaksed, mille sotsiaalkindlustusamet peab veel üle kandma. **Kui sissemaksete tegija ei ole pensionilepingus nimetanud ühtki soodustatud isikut või kui soodustatud isikut ei ole, muutuvad need varad päritavaks.**

(2) Soodustatud isikul ei ole õigust lõikes 1 nimetatud väljamaksele, kui kohus leiab lõplikus otsuses, et see isik põhjustas tahtlikult sissemaksete tegija surma.

#### **§ 40a**

(1) Eluaegse pensioni saaja surma korral on pensionisaaja poolt pensionilepingus nimetatud soodustatud isikul õigus väljamaksele § 32 lõikes 2 nimetatud summas või § 46g lõikes 5 nimetatud ühekordsele hüvitisele selle päeva seisuga, kui kindlustusandja sai teada pensionisaaja surmast. **Kui pensionisaaja ei ole pensionikindlustuslepingus nimetanud ühtki soodustatud isikut või kui soodustatud isikut ei ole, muutub esimeses lauses sätestatud summa päritavaks.**

(2) Lõikes 1 osutatud soodustatud isikul ei ole õigust § 32 lõikes 2 nimetatud väljamaksele või ühekordsele hüvitisele, kui kohus leiab lõplikus otsuses, et see isik põhjustas tahtlikult pensionisaaja surma.

##### **Seaduse nr 461/2003 (milles käsitletakse sotsiaalkindlustust, muudetud redaktsioonis) § 118**

(1) Kui hüvitise saamise tingimustele vastanud füüsiline isik suri pärast hüvitise saamise ja väljamaksmise taotlemist, läheb selle isiku surmapäeval tasumisele kuuluvate väljamaksete saamise õigus üle üksteise järel tema abikaasale, lastele ja vanematele.

(2) Kui haigushüvitise, kahjuhüvitise, rehabilitatsioonitoetuse, ümberõppetoetuse, tagatiskindlustushüvitise või töötushüvitise saamise tingimustele vastanud füüsiline isik suri enne nende hüvitiste taotlemist, läheb selle isiku surmapäeval tasumisele kuuluvate väljamaksete saamise õigus üle üksteise järel tema abikaasale, lastele ja vanematele.

(3) Kui hüvitis määrati enne hüvitise saamise ja väljamaksmise tingimustele vastanud füüsilise isiku surma, makstakse tasumisele kuuluvad summad, mis ei olnud selle isiku surma päeva seisuga välja makstud, lõikes 1 (esimeses lauses) loetletud füüsilistele isikutele.

(4) Lõigetes 1–3 loetletud füüsilistele isikutele ülevõetavad õigused ei ole päritavad; **need muutuvad päritavaks, kui nimetatud füüsilisi isikuid ei ole.**

(5) Kui füüsilisi isikuid, kellele lähaks lõigete 1–4 alusel üle õigus hüvitistele, ei ole, muutuvad need hüvitised muuks tuluks lähtefondile, millest need oleks tulnud välja maksta.

##### **2 Kas selle riigi õigusega kohaldatakse nimetatud varade pärimisele neid erisätteid olenemata sellest, millist õigust pärimisele kohaldatakse?**

Jah. See on kas surnud isiku õigus täpsustada isikud, kes omandavad varad pärast tema surma seadusjärgsete soodustatud isikute asemel (nt täiendava pensioni leping) või see puudutab teatavat liiki varasid, mille puhul on seadusega sätestatud, kuidas neid saab pärast isiku surma käsutada (nt maa omandiõiguse kindlaksmääramise meetmed, sotsiaalkindlustushüvitised).

##### **3 Kas selle riigi õiguses on ette nähtud erimenetlused, millega tagatakse nimetatud erisätete järgimine?**

Kui pärimismenetluses ei võeta seoses kinnisvaraga arvesse esimesele küsimusele esitatud vastuses nimetatud õigusnorme, jätab kinnistusraamatu pidamise eest vastutav ametiasutus vast omandatud kinnisvara omandiõiguse kinnistusraamatusse kandmata.

Slovakkias toimivas pärimismenetluses kohaldab esimesele küsimusele esitatud vastuses nimetatud õigusnorme vastavalt kohtu juhtnööridele pärimismenetlust toimetav notar. Selle menetluse tulemus on pärimistunnistus ning menetluspool, kelle arvates see ei ole kooskõlas kehtiva erikorruga, võib selle vaidlustada.

Viimati uuendatud: 22/08/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.